

מתווה לעיריות – יישום פרויקט משותף לפורום ה-15 ולהתאחדות בנוי הארץ בנושא ל"ג בעומר

רציונל:

מטרתו של הפרויקט היא לצמצם ככל הניתן את הנזק הסביבתי הרב שנגרם בל"ג בעומר, באמצעות צמצום שריפת העצים בכלל, וצמצום השריפה של חומרים מסוכנים בפרט, תוך הפחתה משמעותית של תופעת גניבות הקרשים מאתרי בנייה.

הפרויקט יחבר בין העיריות לבין קבלנים מקומיים המעוניינים בתרומת קרשים "בטוחים" (שבשריפתם לא משתחררים חומרים מסוכנים). העירייה תתאם מול נציג ארגון הקבלנים המקומי את אופן הריכוז והאיסוף של הקרשים, ותקבע קריטריונים לחלוקת הקרשים לתושבים, מוסדות חינוך וכיוב' לפי שיקול דעתה, בדגש על העדפת מדורות משותפות וקהילתיות, העדפת מדורות קטנות ומוגבלות בזמן, הגבלה למדורות שנרשמות מראש בשטחים שיעדה העירייה ועוד.

תפקיד העיריות

1. העמדת איש/אשת קשר לריכוז הפרויקט שיעבוד מול פורום ה-15, מול גורמים פנימיים בעירייה, מול התושבים, מול נציג ארגון הקבלנים המקומי ומול הקבלנים המקומיים שהביעו/ נכונות להצטרף לפרויקט.
2. פנייה לקבלנים, בתיאום עם ארגון הקבלנים המקומי, ותיאום היקף העצים, נקודות וזמני האיסוף וכד'. ריכוז נתוני הקבלנים בהתאם.
3. הכנת טבלת פעילות הכוללת את מיקום המדורות, מועדי אספקת העצים וכדומה. כדאי לוודא שיהיה לכל הפחות מיקום אחד המונגש גם לאוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים.
4. עדכון וגיוס הציבור לעניין על ידי פרסומים בעיתונות המקומית, באתר העירייה, ברשתות החברתיות, דרך בתי הספר והמרכזים הקהילתיים, וכו'.
5. מומלץ לייצר פלטפורמה מקוונת לרישום מדורות, שמאפשרת לחוגגים "להזמין" את השטח שיעדה העירייה לפרויקט, וכן את אספקת העצים, למשך פרק זמן מוגדר מראש. כך למשל ניתן יהיה לשריין "שעות מדורה" לאשכול גנים ובשעה מאוחרת יותר ישתמש במיקום זה שבט של תנועת נוער. בעת הרישום, יש לבקש מהנרשמים להעריך את כמות החוגגים המשוערת. מומלץ לתת עדיפות למדורות שמספר המשתתפים בהן רב.

דגש: מדורות צנועות מפחיתות את פליטות מזהמי האוויר וגזי החממה, לכן מומלץ להעדיף מדורות משותפות (יותר מכיתה/משפחה אחת) ולהדגיש בפני הנרשמים את הצורך בהקפדה על גודל והיקף מצומצמים של כל מדורה.

יש לתת את הדעת על:

- ✓ אספקת עצים מבוקרת ביום האירוע – על-מנת למנוע מצב שבו החוגגים הראשונים יכלו את כל מלאי העצים של הבאים אחריהם.
- ✓ חלוקת עצים מתאימה למועדי קיום המדורות, במקומות בהם פורשים אותן לאורך מספר ימים.

ניתן לייצר פעילות חינוכית מקדימה במוסדות החינוך הפורמלי והלא-פורמלי, לרבות בתי הספר, במתנ"סים, תנועות הנוער וכדומה, בדגש על העלאת מודעות סביבתית, בהתאם למוצע בחוזר לתושבים (ראו דוגמה לחוזר לתושבים [בפנייה שהוציאה עיריית אשדוד ב-2018](#)).

4. כשבוע לפני ל"ג בעומר – פרסום תזכורת לתושבים, תיאום ווידוא טלפוני מול כל קבלן שהצטרף לפרויקט כי הוא אכן ערוך ומוכן לפי הסיכום בין הצדדים.

5. פינוי יתרת עצים שנשארו לאחר החג, ככל שיישארו. מומלץ לפנות את הקרשים לחברות מחזור עץ, או להעבירם לריסוק, על מנת שניתן יהיה להשתמש בהם לצורך חיפוי קרקע וכו'.

מעקב, בקרה והוקרה

1. בתוך חודש לאחר ל"ג בעומר תכנס העירייה את הקבלנים שהשתתפו בפרויקט לשיבה שמטרתה הפקת לקחים, סיכום, הוקרה והמשך רתימה לל"ג בעומר הבא.
2. מומלץ שבמעמד זה תינתן לכל אחד מהקבלנים שהשתתפו בפרויקט ולארגון הקבלנים המקומי, תעודת הוקרה מטעם העירייה על הירתמותם לפרויקט.
3. האחראי מטעם העירייה, בתיאום עם ארגון הקבלנים המקומי, יעלה על הכתב את הלקחים (כולל תמונות אם יש) וישלח ליוזמי הפרויקט (פורום ה-15 והתאחדות בוני הארץ), כדי להפיק לקחים ולהציע שיפורים לעתיד.

תפוקות צפויות

לעיריות

- צמצום זיהום האוויר שנגרם כתוצאה ממדורות ל"ג בעומר, ובפרט צמצום הפליטה של חומרים מסוכנים ומזיקים לאוויר.
- צמצום סיכונים בטיחותיים, שיפור יכולת פיקוח על מדורות ברחבי העיר.
- הזדמנות לקיום פעילות לחינוך סביבתי ולהעלאת מודעות סביבתית (לרבות בנושאים נוספים כמו צמצום השימוש בכלים חד פעמיים).
- שיפור השירות לתושבים.
- חיזוק תחושת השייכות של התושבים (לוקאל פטריוטיות).
- צמצום חיכוכים בין תושבים ועסקים כתוצאה מגניבות עגלות ומשטחים ממרכולים או גניבת עצים.

לציבור

- צמצום הנזק לבריאות שנגרם כתוצאה ממדורות ל"ג בעומר ובפרט מהשריפה של חומרים מסוכנים.
- שיפור בטיחות המדורות.
- רכישת ידע בנושאי הסביבה והקיימות והעלאת מודעות לנזק הנגרם כתוצאה משריפת חומרי בעירה שפולטים חומרים מסוכנים.
- נוחות: מאגר קרשים עירוני חוסך את הצורך (והסכנות) שבאיסוף עצמי.
- ערך חינוכי: צמצום הגניבות - משיגים עצים ביושר; שומרים על הבריאות ועל הסביבה.
- שמירת מסורת החג וקירוב לבבות באווירה קהילתית.
- הנגשת המדורות לכלל הציבור, כולל לבעלי צרכים מיוחדים, תחזק את תחושת הקהילתיות והשייכות.
- הרגשת סיפוק מיכולת השפעה על הסביבה המשותפת.

עלויות ומקורות מימון

- הפרויקט אינו כרוך בעלויות גבוהות מכיוון שמתבסס על היערכות מוקדמת, כוח אדם וציוד קיימים ועל **רצונם הטוב של שני הצדדים בהצלחת הפרויקט**. מרכיבי העלות הצפויים: שעות עבודה של מתאם/ת הפרויקט, שעות עבודה רכב עם מנוף לאיסוף הקרשים, פרסום והסברה, הקמת פלטפורמה באתר לרישום מדורות וקבלנים, במידה שרלוונטי – תמיכה בפעילות משלימה/חלופית למדורות.
- מרבית העיריות והקבלנים מחזיקים בכלים שניתן באמצעותם לשנע את העצים למדורות. ניתן להפעיל את יחידת המתנדבים של העירייה או לגייס מתנדבים ייעודיים לסייע באספקת העצים למדורות, לשמירה על

העצים מזמן הפיזור ועד תחילת המדורה, וכן ניטור חלוקתם המבוקרת בהתאם לרישום, לבניית המדורה, לפינוי יתרת העצים, לכיבוי המדורות וכו'.

- כדאי לשקול חלוקת אמצעי כיבוי לחוגים, או הקצאת כוח אדם עירוני שידאג לכיבוי מלא ובטוח של המדורות בתום האירועים.

**לשאלות ובירורים נוספים אודות הפרויקט ניתן לפנות לפורום ה-15
בטלפון 03-6844298 (תמר) או במייל tamars@forum15.org.il.**